

ภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง

The Figurative Language and Concepts in the Song

Literature of Chukiat Chathaisong

อภิษฐา กำประโคน**¹ พันธ์กร โชคคุณ² ปาสินี นะราศรี³ บุนเสนอ ตริวิเศษ⁴

Aphitchaya Kamprakhon**¹ Panatchakorn Chokkoon²

Pasinee Narasri³ Bunsanoe Triwisat⁴

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ วรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง จำนวน 44 เพลง ประยุกต์ใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้ 1) ภาษาภาพพจน์ จากหนังสือภาษาวรรณศิลป์ ของ สมเกียรติ รักษ์มณี (2551) ว่าด้วยโวหารการประพันธ์และโวหารภาพพจน์ และการใช้โวหารชนิดต่าง ๆ จากหนังสือวรรณคดีศึกษาว่าด้วยหลักการอ่าน ของ วิภา กังกะนันท์ (2556) 2) แนวคิดการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ของวรวรรณ ศรียาภัย (2562) ว่าด้วยความรู้ของผู้วิเคราะห์

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชาโครงการพิเศษ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

** Corresponding author, e-mail: 640112154050@bru.ac.th

¹⁻³ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹⁻³ Students of the Bachelor of Arts Program in Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

⁴ รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁴ Associate Professor Dr., Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

วิจารณ์ประเด็นความรู้ในตัวบท รวมทั้งแนวคิดความรู้นอกตัวบท ประเด็นประวัติตัวบท ประสบการณ์ชีวิตของผู้อ่าน ผู้แต่งกับสังคมวัฒนธรรม ภาษากวีวรรณศิลป์ และแนวคิดการวิเคราะห์วิจารณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ 1) แบบบันทึกข้อมูลรูปแบบการใช้ภาษาภาพพจน์ในวรรณกรรมเพลง 2) แบบบันทึกแนวคิดในวรรณกรรมเพลง วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบการใช้ภาษาภาพพจน์ 6 ประเภท ได้แก่ สัญลักษณ์ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และปฏิพจน์ ด้านแนวคิดในวรรณกรรมเพลง พบแนวคิด 6 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านธรรมชาติ ด้านชีวิต ด้านความรัก ด้านการเมือง และด้านศิลปวัฒนธรรม

คำสำคัญ: ภาษาภาพพจน์ เพลงเพื่อชีวิต วรรณศิลป์ ชูเกียรติ ฉาไธสง

Abstract

This research article aims to study the figurative language and concepts in the song literature of Chukiat Chathaisong. The data used in this study consisted of 44 songs by the artist. The analysis was based on the following two concepts: 1) figurative language, drawing from the literary analysis of Somkiat Rakmanee (2008), which focuses on various literary devices and figures of speech, and the study of literary principles by Wipha Kankanan (2013), which covers the use of different rhetorical styles; 2) critical analysis and reading concepts from Worawat Sriyaphaya (2019), which examines the critic's knowledge regarding textual knowledge, as well as extra-textual knowledge concerning the text's history, the reader's and the author's life experiences, the author's

relationship with society and culture, language and literary art, and critical analysis concepts. The data collection tools used were: 1) a data record form for the use of figurative language in the songs; and 2) a data record form for the concepts within the songs. The data was analyzed and the research findings were presented using descriptive analysis. The research found that six types of figurative language were used: symbol, simile, metaphor, personification, hyperbole, and rhetorical question. The study also identified six concepts in the songs: social, nature, life, love, political, and art and culture.

Keywords: Figurative Language Song for Life Literary Art Chukiat Chathaisong

บทนำ

เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่ถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกนึกคิด โดยใช้เนื้อหาและท่วงทำนองของเพลงเป็นสื่อ ทำให้ผู้รับสารได้รับสาระความรู้แง่คิด และเกิดความรู้สึกต่าง ๆ โดยผู้ประพันธ์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียบเรียงเรื่องราวจากจินตนาการ และแรงบันดาลใจมาถ่ายทอดความรู้สึก อารมณ์ ความคิดตามสภาพแวดล้อม รวมถึงบันทึก เหตุการณ์ที่ได้จากประสบการณ์และการดำเนินชีวิตในสังคม (วิจิตรา อาจบำรุง, 2553) เพลงจึงเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนภาพในแต่ละช่วงชีวิตได้อย่างดี อีกทั้งเพลงยังทำให้เกิดความไพเราะสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ทั้งด้านการเลือกสรรคำที่ใช้ในการแต่ง การเรียบเรียงประโยค และการใช้โวหารมาปรับใช้ในการแต่งเพลง อีกทั้งในการประพันธ์เพลงยังทำให้ผู้ฟัง

รู้สึกเข้าถึงได้ง่ายกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ เพราะมีขนาดที่สั้น (ชิดชนก ผลาผล, 2561)

บทเพลงจึงเป็นช่องทางหนึ่งที่รัฐใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดหรือสร้างอุดมการณ์ที่รัฐต้องการนำเสนอให้กับประชาชนผ่านบทเพลงที่บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองที่เรียกว่า เพลงปลุกใจ ถึงกระนั้นบทเพลงเองไม่ใช่สื่อที่สามารถถูกยัดเยียดได้โดยรัฐเพียงฝ่ายเดียว ฝ่ายประชาชนเองก็ได้การนำเสนอความคิด ข้อมูลข่าวสาร อุดมการณ์ทางการเมืองของตนเช่นกันไม่ว่าจะมีเนื้อหาเพื่อสะท้อนปัญหา ข้อเรียกร้อง สภาพสังคม หรือแม้กระทั่งมีเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์การทำงานไปจนถึงมีเนื้อหาต่อต้านรัฐ ซึ่งหนึ่งในบทเพลงประเภทดังกล่าวคือ บทเพลงเพื่อชีวิต

เพลงเพื่อชีวิต (Songs for Life) คือ เพลงไทยสากลชนิดหนึ่งที่มีความนิยมและมียอดประกอบที่คล้ายคลึงกับเพลงพื้นบ้าน (Folk Music) เป็นเพลงที่สะท้อนวิถีชีวิตสภาพสังคม แนวคิด มีลักษณะทางดนตรีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีเนื้อหาของบทเพลงที่กล่าวถึงสภาพความเป็นจริงของคนชนชั้นล่างหรือข้อความทางการเมืองอันเกี่ยวข้องกับเสรีภาพและความเสมอภาค (Freedom and Equality) (ไพบุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์ และธนาภรณ์ ภู่มั่ง, 2555) บทเพลงเพื่อชีวิตนั้นพัฒนาการมาจากเพลงพื้นบ้านซึ่งเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่เป็นสื่อกลางถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจินตนาการต่าง ๆ ไปสู่ผู้ฟัง อีกทั้งเป็นเสมือนภาพบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมทุกยุคทุกสมัย ซึ่งจะปรับเปลี่ยนเนื้อหาของเพลงไปตามสภาพสังคมที่เผชิญปัญหาด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไปจนถึงปลุกจิตสำนึกของผู้ฟังให้ลุกขึ้นเรียกร้องและต่อสู้ให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นในสังคม (คณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, 2544) การถ่ายทอดบทเพลงให้มีความไพเราะนั้น ผู้เขียนบทเพลงต้องมีความสามารถเรียงถ้อยความรู้สึกเลือกสรรคำที่ก่อให้เกิดพลังทางภาษา กระตุ้นให้ผู้ฟังเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนบทเพลงเพื่อปลุกเร้าจิตสำนึกให้ประชาชนลุกขึ้นต่อสู้กับ

ความไม่เป็นธรรมในสังคม โดยนำมาประกอบเข้ากับท่วงทำนองจังหวะ เสียงประสาน ดังจะเห็นได้จากบทเพลงเพื่อชีวิตของ ชูเกียรติ ฉาโธสง

ชูเกียรติ ฉาโธสง ศิลปินเพลงเพื่อชีวิต เกิดเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2505 เป็นคนจังหวัดบุรีรัมย์ จบการศึกษาจากครุศาสตรบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา ในปี 2517 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งเขาชื่นชอบในการเขียนจึงเริ่มเขียนหนังสือมา ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ต่อมาเมื่อจบการศึกษาก็ได้พิมพ์ใน หนังสือพิมพ์ “อธิปัตย์” เป็นครั้งแรกตั้งแต่ เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากนั้นก็มีผลงานเรื่องสั้น บทกวี สารคดี ลงพิมพ์ ในหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ และเขาเป็นคอลัมนิสต์ในหนังสือพิมพ์และ นิตยสารหลายแห่ง ซึ่งเขาได้เขียนเป็นคอลัมนิสต์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์ “ผู้จัดการ รายวัน” ในคอลัมน์ “ระหว่างรอยเท้า” นอกจากเขียนคอลัมน์ เขายังโดดเด่นจากการเขียน ความเรียงเชิงชีวประวัติ โดยมีหนังสือรวมเล่ม 20 เล่ม ทั้งบทกวี นวนิยาย และสารคดี (ส่วนมากเป็นความเรียงเชิงชีวประวัติ) และได้ประสบความสำเร็จในฐานะนักร้อง นักดนตรี นักแต่งเพลง มีผลงานเพลงเป็นอัลบั้มเดี่ยวออกมาแล้ว 6 ชุด คือ แผ่นฟ้าพันธุ์ที่หลงเหลือ (ปี 2535) เรือกระดาษา (ปี 2536) วันที่ดาวทอแสง (ปี 2537) ทางของนก (ปี 2539) และ กิ่งโครง (ปี 2540) และ 20 ปี ผิงดาว

ในระยะเวลา 30 ปี ที่ผ่านมามีบทประพันธ์เพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง มักนิยม ฟังในหมู่นักศึกษาหนุ่มสาว จากรัฐสถาบันต่าง ๆ ทั่วประเทศ นำไปเผยแพร่กันมาก เวลาไปออกค่ายอาสาพัฒนาในชนบท อันเป็นแรงบันดาลใจและกำลังใจ ในสร้างสรรค์สังคมที่ดีเส้นทางบทเพลงมีส่วนปลุกใจ ความจริง ความฝัน ความรัก ความหวัง ให้แก่คนหนุ่มสาวหลายต่อหลายรุ่น หลายคนหนุ่มสาวที่ประสบความสำเร็จในชีวิต วันนี้ผลงานแต่ละชุดนั้น มีการเลือกสรรคำที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกรวมทั้งสะท้อน สภาพชีวิตและปัญหาต่าง ๆ ของมนุษย์ได้อย่างยอดเยี่ยมเป็นบทกวีในเสียงเพลงที่ ไพเราะสวยงาม มีเนื้อหาที่กินใจ

ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 ชูเกียรติ ฉาไธสง ได้รับรางวัลจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นในฐานะผู้สร้างสรรค์วรรณกรรมร่วมสมัยดีเด่น โดยได้รับยกย่องเป็นศิลปินมรดกอีสาน สาขาวรรณกรรมร่วมสมัย

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง ที่สามารถนำเอกลักษณ์ของตนมาเขียนเป็นบทเพลงทั้งในด้านการแต่งบทกวีที่ยึดโยงกับบทเพลงก่อนการแสดง ซึ่งบทกวีมีการใช้ภาษาที่ไพเราะ ถ้อยคำที่สละสลวยและภาพพจน์ต่าง ๆ ที่สามารถทำให้เห็นถึงความงดงามทางภาษาได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง

แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประยุกต์ใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้ 1) ภาษาภาพพจน์ - ภาษาวรรณศิลป์-สมเกียรติ รัชมณี (2551) ว่าด้วยโวหารการประพันธ์และโวหารภาพพจน์ และ การใช้โวหารชนิดต่าง ๆ - วิภา กังกะนันท์ - วรรณคดีศึกษาว่าด้วยหลักการอ่าน (2556) แนวคิดการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ของวรวรรณ ศรียาภัย (2562) ว่าด้วยความรู้ของผู้วิเคราะห์วิจารณ์ประเด็นความรู้ในตัวบท รวมทั้งแนวคิดความรู้นอกตัวบท ประเด็นประวัติตัวบท ประสบการณ์ชีวิตของผู้อ่าน ผู้แต่งกับสังคมวัฒนธรรม ภาษากับวรรณศิลป์ และแนวคิดการวิเคราะห์วิจารณ์

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบคุณภาพ (Qualitative Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย บทเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง จำนวน 44 เพลง ได้แก่ 1. ผิงดาว 2. แด่เฝ้าพันธุ์ที่หลงเหลือ 3. ดวงตาอาทร 4. พันธุ์ทิพย์ 5. เพียนฟ้า เพียนดิน 6. วันสุดท้าย 7. คนตงงาน 8. ไฟตำนาน 9. ผันทั้งตื่น 10. เรือกระดาศ 11. ความรัก 12. เพียงกล่าวคำอำลา 13. บทเพลงของผีเสื้อ 14. ฉันฝันว่าฉันตาย 15. วันที่ดาวทอแสง 16. ชีวิตก็เป็นอย่างนี้ 17. คิดถึงเพื่อน 18. สุดปลายฝัน 19. ถนนสายชะตากรรม 20. คนเหมือนกัน 21. วันนี้เป็นวันสุดท้าย 22. คลื่นน้ำค้าง 23. ความหวัง 24. ดานั่ง 25. ปาย 26. หญิงสาวในสายหมอก 27. บางนารา 28. สิบปากกาหน้าเลนส์ 29. โลกเอ๋ย จงหมุนไป 30. คนเสียศูนย์ 31. ชีวิตกับน้ำค้าง 32. ไฟกลางโลงศพ 33. คนจริง 34. บทเพลงของนักฝัน 35. โลกและเรา 36. สุดฝั่งฟ้า 37. เส้นทางของนก 38. เงามดวงดาว 39. คีร์วง 40. พนมรุ้ง 41. เทียนส่องทาง 42. ธุลีดาว 43. วาระสุดท้ายของคนดี และ 44. โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก

2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวรรณกรรมเพลงประกอบด้วยเครื่องมือย่อย 2 ชุด ได้แก่

2.1) แบบบันทึกข้อมูลรูปแบบการใช้ภาษาภาพพจน์ในวรรณกรรมเพลง

2.2) แบบบันทึกแนวคิดในวรรณกรรมเพลงบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์

3) วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง ทั้งสิ้น 44 เพลง พบการใช้ภาษาภาพพจน์ แนวคิดในวรรณกรรมเพลง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาภาพพจน์ คือ กลวิธีการนำเสนอสารโดยการพลิกแพลงภาษาที่ใช้พูด หรือเขียนให้แปลกออกไปจากภาษาตามตัวอักษรทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ เกิดความประทับใจ เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นภาพอย่างชัดเจน พบว่า ผู้ประพันธ์เพลงใช้โวหารดังนี้

1.1 สัญลักษณ์ (Symbol) เป็นการเรียกชื่อสิ่ง ๆ หนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทน ส่วนใหญ่คำที่นำมาแทนจะเป็นคำที่เกิดจากการเปรียบเทียบและตีความ ซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจและรู้จักกันโดยทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ประพันธ์ต้องการเปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพพจน์ ดังตัวอย่าง “*ฝากดอกไม้ให้นาพรรณ ฝากความฝันอันสูงค่า ฝากรอยยิ้มและน้ำตา...ที่หลั่งมาจากหัวใจ*” (lovevictorylove, 2553)

ข้อความข้างต้นเป็นข้อความจากบทเพลง “ผิงดาว” ผู้ประพันธ์มีการเปรียบเทียบความรักแทนสัญลักษณ์หลายอย่าง เช่น **ดอกไม้** ในบทเพลงนี้ การใช้สัญลักษณ์แทนความรักอย่างหลากหลายเพื่อสื่อถึงทั้งความรัก ความฝัน และความเชื่อมั่นที่ยิ่งใหญ่ และเน้นการสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อก้าวผ่านอุปสรรคเป้าหมายที่ยิ่งใหญ่ในชีวิต เป็นการทำให้เห็นถึงการมีความฝันและความมุ่งมั่นที่จะไปถึงสิ่งที่มุ่งหวัง เป็นการเปรียบเปรยถึงการมอบสิ่งที่ดีงามที่สุดให้แก่ผู้ฟังหรือคนที่ผู้แต่งต้องการสื่อสารถึง โดยใช้คำว่า ฝาก หากเป็นคนรัก ก็เป็นเพื่อส่งสารไปถึงหญิงสาวผู้เป็นที่รักนั่นเอง

1.2 อุปมา (Simile) คือ การเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่งโดยใช้คำเชื่อมที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “เหมือน” เช่น ดุจ ดัง ราว รวากับเปรียบ ประดุจ เฉก ปาน ประหนึ่ง เพียง เพียง พ่าง ปูน ละหม้าย ฯลฯ ดังตัวอย่าง “*ยามเรามองดวงดาว ดังเรามองตากัน มอบฝากความผูกพัน แด่ดาวดวงนั้น แม้จะ*

ทุกซ์เพียงใด เราจะยืมให้กัน **ดูจดวงดาวหมื่นพัน สาดส่องแสงพราว**” (greenkoel, 2554)

ข้อความข้างต้นเป็นข้อความจากบทเพลง “ดวงตาอาทร” ผู้ประพันธ์มีการใช้คำว่า **ดูจ มา** เพื่อเปรียบเทียบโดยการเปรียบเทียบการมองดวงดาวเหมือนกับ การมองตากัน ซึ่งการมองตากันเป็นการสื่อสารโดยไม่ต้องพูด เปรียบเหมือนการมอบ การให้กำลังใจและความหวังในช่วงเวลาที่ยากลำบาก ความรู้สึกและความผูกพันที่ ลึกซึ้งผ่านสายตา อีกทั้งยังสื่อถึงความเชื่อมโยงและความรู้สึกที่มีให้กันเมื่อมอง ดวงดาว ความใกล้ชิดและความเข้าใจกันระหว่างคนสองคน โดย ดวงดาวสื่อถึง ความสว่างและความงดงามในความมืด การยืมให้กันในยามทุกซ์ เป็นการมอบแสงสว่าง ให้กับกันและกันในช่วงเวลาที่มีดมน

1.3 อุปลักษณ์ (Metaphor) คล้ายกับอุปมาโวหารเป็นการเปรียบเทียบ เหมือนกัน แต่เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ดังตัวอย่างจากบทเพลง “คลื่นน้ำค้าง” ไขว่ลี “คลื่นน้ำค้าง” “ทะเลน้ำค้าง” ทะเลน้ำตา” คลื่น เป็นอาการ เคลื่อนไหวสูงกวาระดับโดยปรกติแล้วลดลงและแลเห็นเคลื่อนไปเป็นระยะยาว หรือสั้น ปรกติใช้กับ อาการของน้ำที่เคลื่อนไหว “คลื่นทะเล” แต่ในเพลงนี้นำลักษณะ บางประการของคลื่นมาใช้กับน้ำค้าง เพื่อสื่อให้เห็นภาพ ความทุกซ์ของผู้คนจำนวนมาก น้ำตาแทนความทุกซ์ที่ระบายออกมา เมื่อคนจำนวนมาก ที่ทุกซ์น้ำตาก็ย่อมมาก เปรียบเหมือนทะเลทุกซ์ Greenkoel. (2552)

1.4 บุคลาธิษฐาน (Personification) หรือบุคคลวัต คือการกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด ไม่มีวิญญาณ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ หรือสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น ต้นไม้ สัตว์ โดยให้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ แสดงกิริยาอาการและความรู้สึกได้เหมือนมนุษย์ ให้มีคุณลักษณะต่าง ๆ เหมือนสิ่งมีชีวิต ดังตัวอย่างจากบทเพลง “ไฟต้ำนาน” “มาบัดนี้เห็นมีแต่ความหมองหม่น **เสียงจักรกลคืบคลานเข้ามาแผดร้อน ชูทำลาย**

**เงาร้ายเป็นกรดอนอง ชีวิตทั้งผอง ล้วนต้องแต่เปลี่ยนแปลงไป ดอกไม้กลับร่วงโรยรา
ลำธารน้ำตาไหลรินชุ่มฉ่ำ”** (Classic New Chanel, 2567).

จากบทเพลงข้างต้น ผู้ประพันธ์มีการกล่าวมีการใช้บุคลาธิษฐานอย่างโดดเด่น โดยการให้ลักษณะของสิ่งที่ไม่มีชีวิตกลายเป็นเหมือนสิ่งที่มีชีวิตหรือมีการกระทำราวกับเป็นมนุษย์มีการใช้ลักษณะของ “จักรกล” ซึ่งเป็นสิ่งไม่มีชีวิต มีพฤติกรรมเหมือนสิ่งมีชีวิตที่สามารถคิดคลานมีการใช้คำว่า ชุทำลาย เงาร้ายเป็นกรดอนอง เปรียบเทียบการทำลายที่มีพลังหรือเจตนาในการส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง มีการใช้คำว่า ลำธารน้ำตา เสมือนทำให้มีอารมณ์และความรู้สึกเหมือน มนุษย์ ทำให้เหมือนกับว่าลำธารนั้นสามารถร้องไห้ได้

1.5 อธิพจน์ (Hyperbole) คือโวหารที่กล่าวเกินความจริง เพื่อสร้างและเน้นความรู้สึกและอารมณ์ ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ลึกซึ้ง ภาพพจน์ชนิดนี้นิยมใช้กันมากแม้ในภาษาพูด เพราะเป็นการกล่าวที่ทำให้เห็นภาพได้ง่ายและแสดงความรู้สึกของกวีได้อย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง “นั่งฝันนอน ฝันในกรุงเทพ จนฝัน
อีกเสบ ฝันจนหน้าดำ ทำยังไงจะมีงานให้ทำ ระกำเจ็บจำเดินย่ำจำทน” (Classic New Chanel, 2567)

ข้อความข้างต้นนี้มาจากบทเพลง “เพี้ยนฟ้าเพี้ยนดิน” ผู้ประพันธ์มีการพูดถึงอาการฝันอีกเสบ ฝันจนหน้าดำนั้นเป็นการกล่าวเกินจริงโดยคำแปลนี้อาจเจอการฝันถึงความหวังจนอาจทำให้เกิดอาการอีกเสบ หรือ หน้าดำ ได้จริง แต่การใช้คำนั้น เน้นถึงความเหน็ดเหนื่อยและความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในระหว่างการค้นหาความฝัน อีกทั้งยังมีการพูดถึงอาการหน้ามืดตาลายที่เกิดขึ้นเป็นประจำเพื่อนำถึงความสม่ำเสมอซึ่งการใช้คำนี้ช่วยเน้นความรู้สึกที่ผู้ประพันธ์ต้องการที่จะส่งต่อไปถึงผู้ฟัง เพื่อให้บทเพลงนี้เข้ากับสถานการณ์ของผู้ฟังได้มากยิ่งขึ้น

1.6 ปฏิพจน์ (Rhetorical question) เป็นการตั้งคำถามโดยไม่ได้ต้องการคำตอบ เพราะผู้เขียนหรือผู้ฟังทราบคำตอบอยู่แล้ว ทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อย้ำเน้น

ข้อความให้น้ำหนักดึงดูดความสนใจและให้ข้อคิด ดังตัวอย่าง **“มีเพียงใจมีดมน ดาวลักดวงมีไหม เป็นแรงใจส่งนำ ในคืนฟ้ามีดดำแสนเศร้า คนลักคนมีไหม เป็นแรงใจให้เรา”** (วรรณกรรมรีวิว รีวิววัฒนธรรม, 2567)

ข้อความข้างต้นมาจากบทเพลง **“เรือกระดาษ”** มีการตั้งคำถามเพื่อสะท้อนถึงความปรารถนาของผู้พูดว่ามีใครสักคนที่จะเข้าใจและแบ่งปันความรู้สึกของตนได้บ้างไหม โดยคำถามนี้นั้นแสดงถึงความหวังว่ามีใครบางคนที่สามารถเติมเต็มความต้องการทางอารมณ์และจิตใจได้ แต่ขณะเดียวกันผู้พูดก็ยังสะท้อนถึงความอ้างว้างที่ยังไม่ได้รับคำตอบจากชีวิตและยังแสดงความหวังที่จะพบกับใครสักคนที่สามารถเข้าใจและอยู่เคียงข้าง

2. แนวคิดในวรรณกรรมเพลง

จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง ทั้ง 44 เพลง พบว่ามีแนวคิดที่ปรากฏในงานเพลงทั้ง 6 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดด้านสังคม แนวคิดด้านธรรมชาติ แนวคิดด้านเกี่ยวกับชีวิต แนวคิดด้านความรัก แนวคิดด้านการเมืองและแนวคิดด้านศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

2.1 แนวคิดด้านสังคม พบเนื้อหาสาระด้านสังคมที่ปรากฏ ได้แก่ แนวคิดด้านความทุกข์ยากลำบาก เช่น บทเพลง **“เพียนฟ้าเพียนดิน”** แนวคิดด้านการดิ้นรนแข่งขัน เช่น บทเพลง **“คนตกลาน”** และแนวคิดด้านการแบ่งแยกชนชั้น เช่น **“บทเพลงของผีเสื้อ”** เป็นต้น

2.2 แนวคิดด้านธรรมชาติ พบเนื้อหาสาระด้านธรรมชาติที่ปรากฏ ได้แก่ ด้านความงามของธรรมชาติ ด้านอนุรักษ์ธรรมชาติ ด้านธรรมชาติของการถูกรุกรานและด้านความโหดร้ายของธรรมชาติ เช่น บทเพลง **“แต่เฝ้าพันธุ์ที่หลงเหลือ”** เน้นถึงความงดงามและความสมดุลของธรรมชาติผ่านภาพของสิ่งต่าง ๆ อีกทั้งยังมีการเชิญชวนให้ผู้คนร่วมกันรักษาสิ่งที่หลงเหลืออยู่ในธรรมชาติ เป็นการปลุกจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสำคัญของการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ

สิ่งแวดล้อม บทเพลง “โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก” สะท้อนถึงการเรียนรู้และเติบโตในสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรกับธรรมชาติ ทั้งยังส่งเสริมการเข้าใจถึงความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อมและการสร้างชีวิตที่ดีในสังคม

2.3 แนวคิดด้านเกี่ยวกับชีวิต พบเนื้อหาสาระด้านเกี่ยวกับชีวิตที่ปรากฏ ได้แก่ ด้านแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิต เช่น เพลง “ผิงดาว” เป็นการเสนอแนะให้มองชีวิตในมุมมองที่อบอุ่นและเปี่ยมด้วยความหมาย ด้านชีวิตที่ต้องต่อสู้กับความยากลำบาก เช่น เพลง “วันสุดท้าย” โดยใช้ภาพธรรมชาติเพื่อเปรียบเทียบกับความเศร้าและความสูญเสียในชีวิต ชีวิตที่ต้องเผชิญกับความโศกเศร้าและความรู้สึกผิดหวัง ความเหน็ดเหนื่อยจากการต่อสู้ในชีวิตที่ยาวนาน ชีวิตที่เต็มไปด้วยอุปสรรคที่ทำให้รู้สึกหมดแรงและการค้นหาวิธีในการทำให้ชีวิตดีขึ้น “หาคนที่คอยช่วยเหลือและสนับสนุนในช่วงเวลาที่มีดมน” ด้านความสับสนในชีวิต เช่น เพลง “ถนนสายชะตากรรม” สะท้อนถึงความเหงา ความโดดเดี่ยว และความสับสนในการเดินทางชีวิตที่ไม่มีจุดหมายชัดเจน และด้านแสวงหาคูณค่าชีวิต เช่น เพลง “บทเพลงของนักฝัน”

2.4 แนวคิดด้านความรัก พบเนื้อหาสาระด้านความรักที่ปรากฏ ได้แก่ ด้านความรักแบบเพื่อน เช่น เพลง “คิดถึงเพื่อน” ด้านความรักแบบหวังดี เช่น เพลง “ความรัก” ด้านความรักแบบผิดหวัง เช่น เพลง “วันนี้เป็นวันสุดท้าย” และด้านความมั่นคงในรัก เช่น เพลง “ธิดา” ใช้ดวงดาวและความมืดในคืนที่หนาวเหน็บเป็นสัญลักษณ์ของความรักที่เต็มไปด้วยความเดียวดายและซ่อนเร้น แต่แม้ว่าจะมีความไม่แน่นอนและห่างไกล ความรักจะยังคงมั่นคงและยั่งยืน เป็นการแสดงออกถึงความรักที่ลึกซึ้งและไม่เปลี่ยนแปลง

2.5 แนวคิดด้านการเมือง พบเนื้อหาสาระด้านการเมืองที่ปรากฏ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเมือง เช่น เพลง “ฝันทั้งคืน” เป็นการสื่อสารแนวคิดทางการเมืองที่มุ่งหวังให้เกิดสันติภาพ ความร่วมมือ และการเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยการสร้าง

ความหวังในอนาคตและการทำงานร่วมกันของคนรุ่นใหม่ เป็นการเชิญชวนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่ดีกว่าและเป็นธรรม

2.6 แนวคิดด้านศิลปวัฒนธรรม พบเนื้อหาสาระด้านศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏ เช่น เพลง “พนมรุ้ง” โบราณสถานปราสาทหินพนมรุ้งที่เป็นสัญลักษณ์ของความยั่งยืนและความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า นอกจากนี้ยังเป็นการสื่อถึงความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดมาให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และเข้าใจ เป็นการเรียกร้องให้ทุกคนเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง ศึกษาบทเพลงจำนวน 44 เพลง โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าผู้แต่งใช้ภาษาภาพพจน์หลากหลาย ได้แก่ สัญลักษณ์ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และปฏิพจน์ ซึ่งช่วยเพิ่มพลังทางภาษาและสร้างอารมณ์สะท้อนใจแก่ผู้ฟัง ขณะเดียวกันยังสะท้อนแนวคิดสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมที่ชี้ให้เห็นความทุกข์ ความไม่เป็นธรรม และการต่อสู้ ด้านธรรมชาติที่เน้นคุณค่าและการอนุรักษ์ ด้านชีวิตที่สะท้อนแรงบันดาลใจ ความหวัง และการเผชิญอุปสรรค ด้านความรักทั้งมิติของมิตรภาพ ความหวังดี ความผิดหวัง และความมั่นคง ด้านการเมืองที่สื่อการมีส่วนร่วมและความเปลี่ยนแปลง และด้านศิลปวัฒนธรรมที่เน้นความภาคภูมิใจในรากเหง้าและมรดกท้องถิ่น สรุปได้ว่าเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง ไม่เพียงเป็นงานศิลป์ด้านดนตรี หากยังเป็นวรรณกรรมร่วมสมัยที่สะท้อนชีวิต สังคม และคุณค่าทางวัฒนธรรมผ่านการเลือกใช้ถ้อยคำและโวหารอันทรงพลังจนกลายเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของศิลปิน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง รวมทั้งสิ้น 44 เพลง งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้ภาษาภาพพจน์ในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง ผลการวิจัยพบว่า การใช้ภาษาภาพพจน์ ที่ใช้มาก ได้แก่ สัญลักษณ์ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และปฏิพจน์ ด้านแนวคิดในงานเพลง พบแนวคิดจำนวน 6 ด้าน คือ แนวคิดด้านสังคม แนวคิดด้านธรรมชาติ แนวคิดด้านเกี่ยวกับชีวิต แนวคิดด้านความรัก แนวคิดด้านการเมือง และแนวคิดด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ชูเกียรติ ฉาโธสง ใช้ในการแสดงบทเพลง พบการประพันธ์บทกวีเพื่อกล่าวเป็นลำนำก่อนร้องเพลงในระหว่างการแสดงคอนเสิร์ต

1. การใช้ภาษาภาพพจน์ พบว่าผู้ประพันธ์ใช้โวหาร ได้แก่ สัญลักษณ์ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และปฏิพจน์ ซึ่งสอดคล้องกับ จักรี ศรีมุงคุณ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะในวรรณกรรมเพลงเพื่อชีวิตของ พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ ผลวิจัยพบว่า ศิลปะในการประพันธ์ ลักษณะเด่น คือ โวหารต่าง ๆ โวหารอธิพจน์ อุปมา โวหารปฏิพจน์ โวหารขัดแย้งคู่ขนาน อุทาหรณ์ อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน คำเสียงเสียงธรรมชาติ คำภาษาถิ่น การใช้คำ คำซ้อน การหลាក់คำ เล่นคำ เล่นอักษร คำแสดงอารมณ์ แสดงอาการเคลื่อนไหว น่าสังเกตคือ วรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ไม่มุ่งเน้นการวิจารณ์และต่อสู้ทางการเมือง หรือท้าทายผู้มีอำนาจทางสังคม ลักษณะเพลงจะเน้นใช้ความเปรียบที่ละมุนละไม แนบเนียน และสุภาพ ผิดจากวรรณกรรมเพลงของพงษ์สิทธิ์ คำภีร์ บางเพลง

2. แนวคิดในวรรณกรรมเพลง จากการวิเคราะห์แนวคิดในเพลงเพื่อชีวิตของชูเกียรติ ฉาโธสง พบว่า แนวคิดที่พบมากที่สุดคือแนวคิดด้านสังคม พบทั้งสิ้น 13 เพลง แนวคิดด้านธรรมชาติ พบทั้งสิ้น 12 แนวคิดด้านการใช้ชีวิต พบทั้งสิ้น 9 แนวคิดด้านความรัก พบทั้งสิ้น 7 เพลง แนวคิดด้านเมือง พบทั้งสิ้น 2 เพลง แนวคิด

ด้านศิลปวัฒนธรรม พบทั้งสิ้น 1 เพลง ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติขวัญ ภูพันธ์ตระกูล (2557) ที่ได้ศึกษาแนวคิดที่ปรากฏในเพลงของมาลีฮวนน่าจำแนกได้ 4 แนวคิดได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับความรัก แนวคิดเกี่ยวกับสังคม และแนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิง ด้านแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตนำเสนอให้เห็นชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ ได้แก่ ชีวิตต้องอดทนเพื่อต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรค ชีวิตมีความสุขได้จากการได้กระทำในสิ่งที่ตนพอใจ และชีวิตครอบครัวมีความสุขได้เพียงมีความรักใคร่กัน ด้านแนวคิดเกี่ยวกับความรักได้เสนอให้เห็นว่าความยากก่อให้เกิดความผิดหวังและความทุกข์ นอกจากนี้ความมั่นคงในความรักและการสื่อสารทำความเข้าใจกันเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ความสุขสมปรารถนาในความรัก แนวคิดเกี่ยวกับสังคมได้เสนอให้เห็นว่า คนทำให้เกิดปัญหาและเหตุการณ์ที่เลวร้ายในสังคม รวมทั้งปัญหาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของผู้คน น่าสังเกตว่า ในวรรณกรรมเพลงในเชิงสังคมชูเกียรติ มุ่งสะท้อนประเด็นส่วนรวม ประเด็นปัญหาใหญ่ ๆ มากกว่า จะกล่าวจำเพาะถึงชีวิตใครคนใดคนหนึ่ง หากกล่าวถึงสถานที่ ก็มักกล่าวถึงบ้านเมืองที่มีประวัติศาสตร์อันปวดร้าวจากสงคราม จากบาดแผลในอดีต อาจเป็นเพราะชูเกียรติมีมิตรสหายเป็นกวีบทเพลงของเขาจึงมีลักษณะคล้ายบทกวี บางบทเพลงที่มีการกล่าวลำนำด้วยบทกวีจะเป็นหนึ่งเดียวกัน ผู้วิจัยคิดว่า คือเสน่ห์ประการหนึ่งในการแสดงสดของชูเกียรติ และถือเป็นอัตลักษณ์สำคัญ

ชูเกียรติ ฉาโธสง เป็นศิลปินเพื่อชีวิตที่มีความสามารถ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นทั้งในด้านการแต่งบทกวีที่ยึดโยงกับบทเพลงก่อนการแสดงดังที่กล่าวมา ซึ่งบทกวีมีการใช้ภาษาที่ไพเราะ ถ้อยคำที่สละสลวยและภาพพจน์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจในบทเพลงมากขึ้นและทำให้ผู้ฟังมีอารมณ์ร่วมกับบทเพลงอีกทั้งผู้ฟังสามารถเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตที่ต้องเผชิญกับความยากลำบาก ความเจ็บปวด และการเรียนรู้ที่จะปล่อยวางซึ่งนำมาถึงความสงบภายในชีวิต

นอกจากนี้ชูเกียรติยังมีความสามารถในการประพันธ์ร้อยแก้วเชิงสารคดี มีผลงานจำนวนมาก ส่งผลให้งานวรรณกรรมเพลงชูเกียรติ ได้ถ่ายทอดเรื่องราวที่หลากหลาย น่าสนใจไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเดินทาง ประสบการณ์ต่าง ๆ ของตนที่ได้ประสบพบเจอ แล้วนำมาประพันธ์เป็นบทเพลงเชื่อมโยงกับธรรมชาติรอบตัว รวมไปถึงเรื่องราวเกี่ยวกับความรักและสังคมที่ต้องมีการพึ่งพิงอาศัยซึ่งกันและกัน การมีมิตรไมตรี การอดทนต่อสู้ต่อความยากลำบาก การมีความฝันและความหวังในการใช้ชีวิต อีกทั้งยังเห็นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม ที่ทรงคุณค่า เช่น พนมรุ้ง ซึ่งชูเกียรติ ฉาโธสง ได้ถ่ายทอดออกมาเป็นบทเพลงด้วยเนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิต จึงทำให้ผู้คนเข้าถึงอารมณ์ และเกิดความรู้สึกนึกคิดถึงบทเพลงเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ งานเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง จึงเป็นที่ชื่นชอบสำหรับผู้ฟังเพลงเพื่อชีวิต ในการหาแรงบันดาลใจ ความหวัง ความฝัน และในการใช้ชีวิต

เอกสารอ้างอิง

คณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2544). เอกสาร
ประกอบการสอน วิชาไทยศึกษา หน่วยที่ 8-15. สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จักรี ศรีมุงคุณ. (2547). **อัตลักษณ์ในวรรณกรรมเพลงเพื่อชีวิตของพงษ์สิทธิ์ คำภีร์**
[การศึกษาค้นคว้าอิสระระดับมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

จิตติขวัญ ภูพันธ์ตระกูล. (2557). **แนวคิดในเพลงของมาลีฮวนน่า** [วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชิตชนก ผลาผล. (2561). **คุณค่าที่ปรากฏในบทเพลงของก้อง ห้วยไร่. ใน การประชุม
วิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561 (น. 281-291). คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.**

ไพบูลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์, & ธนาภรณ์ ภูมั่ง. (2555). **เนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตใน
สังคมการเมืองไทย : ตัวแทนของการกล่อมเกลากาการเมือง. ใน การ
ประชุมวิชาการ การพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน ประจำปี 2555 “ชุมชนท้องถิ่น
ฐานรากการพัฒนาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (น. 824-828). คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**

วรรณกรรมรีวิว รีวิววัฒนธรรม. (2567, กุมภาพันธ์ 1). **ลำนากวีและบทเพลง –
“เรือกระดาศ” - ชูเกียรติ ฉาโธสง** [Music Video]. YouTube.

https://www.youtube.com/watch?v=ZiwwYyzip7E&list=RDZiwwYyzip7E&start_radio=1

วรวรรณ ศรียาภัย. (2562). หน่วยที่ 5 การอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ **เอกสารการสอน
ชุดวิชา การอ่านภาษาไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**

- วิจิตร อาจบำรุง. (2553). **เพลงและนันทนาการ**. โอเดียนสโตร์.
- วิภา กงกะนันทน์. (2013). **วรรณคดีศึกษา (ว่าด้วยหลักการอ่าน)**. องค์การค้ำของ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากร
ทางการศึกษา (สกสค.).
- สมเกียรติ รัชฆะมณี. (2008). **ภาษาวรรณศิลป์** (พิมพ์ครั้งที่ 3). สายน้ำใจ.
- Classic New Chanel. (2567, มีนาคม 13). **ซูเกียรติ ฉาไธสง - Live In Buriram**
[Music Video]. YouTube.
https://www.youtube.com/watch?v=2om33znC1OA&list=RD2om33znC1OA&start_radio=1
- Greenkoel. (2554, ตุลาคม 2). **ดวงตาอาท - ซูเกียรติ ฉาไธสง** [Music Video].
YouTube.https://www.youtube.com/watch?v=luYI2YLcVIA&list=RDluYI2YLcVIA&start_radio=1
- Greenkoel. (2552, กันยายน 2). **ชีวิตก็เป็นอย่างนี้- ซูเกียรติ ฉาไธสง** [Music Video].
YouTube.https://www.youtube.com/watch?v=luYI2YLcVIA&list=RDluYI2YLcVIA&start_radio=1
- Lovevictorylove. (2553, สิงหาคม 2). **ผิงดาว - ซูเกียรติ ฉาไธสง** [Music Video].
YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=LWnlq9WcFMQ>